P9_TA(2021)0395

Sloboda médií a ďalšie zhoršovanie situácie v oblasti právneho štátu v Poľsku

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2021 o slobode médií a ďalšom zhoršovaní situácie v oblasti právneho štátu v Poľsku (2021/2880(RSP))

(2022/C 117/16)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),

— so zreteľom na článok 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),

— so zreteľom na článok 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únii (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach a na súvisiacu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva,

— so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,

— so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie a Európskeho súdu pre ľudské práva,

— so zreteľom na odôvodnený návrh Komisie na rozhodnutie Rady z 20. decembra 2017 o určení jasného rizika vážneho porušenia zásad právneho štátu zo strany Poľskej republiky, vydaný v súlade s článkom 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ (COM(2017)0835),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1808 zo 14. novembra 2018, ktorou sa mení smernica 2010/13/EÚ o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) s ohľadom na meniace sa podmienky na trhu ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu ([2]) Únie (nariadenie o podmienenosti dodržiavania zásad právneho štátu),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 18. decembra 2019 o verejnej diskriminácii a nenávistných prejavoch proti LGBTI osobám vrátane zón bez LGBTI ([4]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2021 o vyhlásení EÚ za zónu slobody pre LGBTIQ osoby ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2020 o prebiehajúcich vypočutiach podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, ktoré sa týkajú Poľska a Maďarska ([6]),

([1]) Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 69.
([2]) Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.
([4]) Ú. v. EÚ C 255, 29.6.2021, s. 7.
([5]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0089.
([6]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0014.

Štvrtok 16. septembra 2021

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. októbra 2020 o zriadení mechanizmu EÚ pre demokraciu, právny štát a základné práva ([7]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. septembra 2020 o návrhu rozhodnutia Rady o určení jasného rizika vážneho porušenia zásady právneho štátu Poľskou republikou ([8]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 24. júna 2021 o správe Komisie o právnom štáte 2020 ([9]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júla 2021 o vytvorení usmernení pre uplatňovanie všeobecného režimu podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie ([10]),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. septembra 2020 s názvom Správa o právnom štáte 2020 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2020)0580),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. júla 2021 s názvom Správa o právnom štáte 2021 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2021)0700),

— so zreteľom na list komisárky Rady Európy pre ľudské práva z 8. marca 2021 adresovaný poľskému premiérovi v súvislosti s dvomi návrhmi zákonov o mediálnom sektore v Poľsku ([11]),

— so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,

A. keďže v článku 2 Zmluvy o EÚ je zakotvené, že Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám;

B. keďže podľa článku 47 charty si základné právo na účinný prostriedok nápravy vyžaduje prístup k „nezávislému“ súdu; keďže politický vplyv alebo kontrola súdnictva a podobné prekážky nezávislosti individuálnych sudcov často vedú k tomu, že súdnictvo prejavuje neschopnosť plniť svoju úlohu nezávislej kontroly svojvoľného využívania právomocí exekutívnymi a legislatívnymi orgánmi štátnej správy;

C. keďže sloboda médií je jedným z pilierov a záruk fungujúcej demokracie a právneho štátu; keďže sloboda, pluralita a nezávislosť médií a bezpečnosť novinárov sú kľúčovými prvkami práva na slobodu prejavu a práva na informácie a majú zásadný význam z hľadiska demokratického fungovania EÚ a jej členských štátov; keďže verejné orgány by mali prijať právny a regulačný rámec, ktorý podporuje rozvoj slobodných, nezávislých a pluralitných médií;

D. keďže Poľsko spolu s niektorými ďalšími členskými štátmi ešte nesplnilo všetky požiadavky smernice o audiovizuálnych mediálnych službách (smernica (EÚ) 2018/1808), a najmä tie, ktoré sa týkajú nezávislosti národného regulačného orgánu pre mediálny trh;

E. keďže Európske audiovizuálne observatórium Rady Európy v roku 2019 dospelo k záveru, že nezávislosť poľských mediálnych regulačných orgánov vyvoláva obavy, pokiaľ ide o vykonávanie postupov vymenúvania a zodpovednosť voči Národnej rade pre vysielanie (KRRiT); keďže tiež dospelo k záveru, že Národná mediálna rada nemala „dostatočné záruky pre funkčnú nezávislosť od politických strán a vlády“ ([12]);

([7]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0251.
([8]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0225.
([9]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0313.
([10]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0348.
([11]) Referencia: CommHR/DM/sf 007-2021.
([12]) Cappello M. (ed.), The independence of media regulatory authorities in Europe (Nezávislosť regulačných orgánov médií v Európe), IRIS Special, European Audiovisual Observatory (Európske audiovizuálne observatórium), Štrasburg, 2019.

F. keďže vo februári 2021 bol podaný návrh na zavedenie dane z reklamy, ktorý bol následne stiahnutý z dôvodu silnej kritiky jeho negatívneho vplyvu na slobodu médií a pluralitu médií; keďže 10. februára 2021 približne 45 súkromných médií prerušilo vysielanie v Poľsku a počas 24 hodín vydávalo vyčiernené úvodné strany so sloganmi na protest proti navrhovanej dani z reklamy v médiách a približne 40 vysielateľov v otvorenom liste poľským orgánom napísalo, že nová daň by oslabila a pravdepodobne vynútila zatvorenie niektorých médií pôsobiacich v Poľsku, čím by sa výber pre ich publikum obmedzil;

G. keďže 11. augusta 2021 poľský Sejm hlasoval za návrh zákona, v ktorom sa navrhuje umožniť len spoločnostiam, ktoré sú vo väčšinovom vlastníctve subjektov z Európskeho hospodárskeho priestoru, vlastniť vysielacie licencie; keďže poľský Senát hlasoval proti návrhu zákona 9. septembra 2021, čo neznamená ukončenie legislatívneho procesu vzhľadom na možnosť poľského Sejmu toto rozhodnutie zrušiť;

H. keďže tento návrh zákona by sa priamo dotkol TVN24, nezávislého mediálneho kanálu patriaceho do skupiny Discovery so sídlom v USA; keďže v Poľsku stále nebolo prijaté rozhodnutie o obnovení licencie pre TVN24, a to napriek tomu, že vysielateľ požiadal o obnovenie licencie vo februári 2020; keďže poľský národný regulačný orgán pre médiá (KRRiT) by mal vydať svoje rozhodnutie týkajúce sa novej licencie na vysielanie pred skončením platnosti súčasnej licencie, t. j. pred 26. septembrom 2021;

I. keďže vzhľadom na nečinnosť KRRiT požiadala skupina Discovery holandské orgány o licenciu na vysielanie svojho kanála TVN24 a dostala ju;

J. keďže vo svetovom rebríčku slobody tlače organizácie Reportéri bez hraníc za rok 2021 sa Poľsko umiestnilo na 64. mieste, čo je jeho najnižšie umiestnenie, na ktoré klesol z 18. miesta v roku 2015;

K. keďže 7. mája 2021 Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že opatrenia orgánov pri menovaní jedného zo sudcov, ktorí boli v senáte Ústavného súdu v prípade žiadajúcej spoločnosti, znamenali, že senát, ktorý sa vecou zaoberal, nebol „súdom zriadeným zákonom“ a že bolo porušené „právo žiadateľa na spravodlivý proces“ ([13]);

L. keďže 2. marca 2021 Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že postupné zmeny zákona o Národnej súdnej rade, ktoré viedli k zrušeniu účinnej súdnej kontroly rozhodnutí rady predkladať prezidentovi návrhy na vymenovanie kandidátov na sudcov najvyššieho súdu, môžu porušovať právo EÚ ([14]);

M. keďže 29. marca 2021 podal predseda vlády Poľska na všeobecne sporný a nelegitímny „Ústavný súd“ žiadosť, aby posúdil, či sú ustanovenia Zmluvy o EÚ týkajúce sa prednosti práva EÚ a účinnej súdnej ochrany v súlade s poľskou ústavou ([15]);

N. keďže Súdny dvor Európskej únie uznesením zo 14. júla 2021 povolil predbežné opatrenia, o ktoré požiadala Komisia podľa článku 279 ZFEÚ a ktoré sa týkali fungovania disciplinárnej komory poľského Najvyššieho súdu a pozastavenia uplatňovania ďalších ustanovení poľského práva, ktoré majú vplyv na nezávislosť súdnictva ([16]);

O. keďže 14. júla 2021 nelegitímny poľský „Ústavný súd“ rozhodol, že predbežné uznesenia Súdneho dvora EÚ o štruktúre súdov v Poľsku sú v rozpore s poľskou ústavou ([17]);

P. keďže Súdny dvor EÚ 15. júla 2021 vo svojom rozsudku vo veci C-791/19 ([18]) rozhodol, že disciplinárny režim pre sudcov v Poľsku nie je v súlade s právom EÚ;

([13]) Rozsudok zo 7. mája 2021, Xero Flor w Polsce sp. z o.o./Poľsko.
([14]) Rozsudok Súdneho dvora z 2. marca 2021, A.B. a i., C-824/18, ECLI:EU:C:2021:153.
([15]) Žiadosť v prebiehajúcom konaní vo veci K 3/21; Rozsudok nelegitímneho „Ústavného súdu“ sa očakáva 22. septembra 2021.
([16]) Uznesenie Súdneho dvora zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko, C-204/21 R, ECLI:EU:C:2021:593.
([17]) Rozsudok Ústavného súdu zo 14. júla 2021, vec P 7/20.
([18]) Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 15. júla 2021, Európska komisia/Poľská republika, C-791/19, EU:C:2021:596.

Štvrtok 16. septembra 2021

Q. keďže 20. júla 2021 Komisia zaslala Poľsku list týkajúci sa všetkých prijatých alebo plánovaných opatrení na dosiahnutie úplného súladu s uznesením Súdneho dvora a všetkých opatrení potrebných na dosiahnutie úplného súladu s rozsudkom; keďže poľské orgány odpovedali Komisii 16. augusta 2021;

R. keďže 22. júla 2021 Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že disciplinárna komora Najvyššieho súdu nebola „nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom“ a nespĺňala štandard „práva na súd zriadený zákonom“ zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach ([19]);

S. keďže 7. septembra 2021 sa Komisia rozhodla zaslať Poľsku formálnu výzvu podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ za to, že neprijalo potrebné opatrenia na dosiahnutie úplného súladu s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie z 15. júla 2021, v ktorom sa konštatuje, že poľské právo o disciplinárnom režime voči sudcom nie je v súlade s právom EÚ;

T. keďže Komisia 7. septembra 2021 požiadala Súdny dvor Európskej únie, aby Poľsku uložil finančné sankcie s cieľom zabezpečiť súlad s nariadením súdu o predbežných opatreniach zo 14. júla 2021 v súvislosti s fungovaním disciplinárnej komory poľského Najvyššieho súdu a pozastavením uplatňovania ďalších ustanovení poľského práva, ktoré majú vplyv na nezávislosť súdnictva;

U. keďže v júni 2021 poľský námestník ministra spravodlivosti oznámil, že vládna koalícia v súčasnosti pracuje na návrhu zákona, ktorého cieľom je zakázať „propagandu LGBTI osôb“;

V. keďže 14. júla 2021 sa Komisia rozhodla začať proti Maďarsku a Poľsku postupy v prípade nesplnenia povinnosti týkajúce sa rovnosti a ochrany základných práv, a to najmä v reakcii na vyhlásenie tzv. zón bez ideológie LGBT; keďže útvary Komisie v liste ([20]) zo septembra 2021 uviedli, že zásada nediskriminácie pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov nebola zabezpečená, a preto sa rozhodli pozastaviť zmeny programu REACT-EU v súvislosti s regionálnymi operačnými programami piatich miestnych poľských orgánov;

W. keďže v bleskovom prieskume Eurobarometra z augusta 2021 sa veľká väčšina respondentov zhodla na tom, že EÚ by mala členským štátom poskytovať finančné prostriedky len pod podmienkou, že ich vláda uplatňuje zásady právneho štátu a demokratické zásady; keďže tento údaj bol veľmi vysoký aj v Poľsku (72 %) ([21]);

Sloboda médií

1. pripomína, že Európsky parlament vo svojich predchádzajúcich uzneseniach vyjadril znepokojenie nad predtým prijatými a novo navrhovanými zmenami poľského zákona o médiách, čo predstavuje pretvorenie verejnoprávneho vysielateľa na provládneho vysielateľa; pripomína skutočnosť, že článok 54 poľskej ústavy zaručuje slobodu prejavu a zakazuje cenzúru;

2. čo najdôraznejšie kritizuje návrh tzv. zákona Lex TVN, ktorý prijal Sejm; domnieva sa, že ide o pokus umlčať kritický obsah a priamy útok na pluralitu médií a že sa ním porušujú aj základné práva podľa charty a zmlúv, právnych predpisov EÚ v oblasti vnútorného trhu a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a obchodu, ako je napríklad smernica o audiovizuálnych mediálnych službách; dôrazne nabáda Sejm, aby vzal do úvahy rokovania a následné zamietnutie návrhu zákona senátom;

3. vyjadruje hlboké znepokojenie nad ďalším zhoršovaním slobody médií v Poľsku a rôznymi reformami, ktoré vládnuca koalícia zaviedla s cieľom znížiť rozmanitosť a kritické hlasy v médiách; vyjadruje hlboké znepokojenie nad potvrdením akvizície skupiny Polska Press štátnou ropnou spoločnosťou PKN Orlen, a to ešte pred konečným výsledkom odvolania poľského ombudsmana proti orgánu na ochranu hospodárskej súťaže; vyjadruje hlboké znepokojenie nad

([19]) Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 22. júla 2021, Reczkowicz/Poľsko (žiadosť č. 43447/19).
([20]) Ares(2021)5444303 – 03/09/2021.
([21]) Flash Eurobarometer – Stav Európskej únie, IPSOS, august 2021.

redakčnými zmenami, ktoré v rámci skupiny Polska Press vykonalo vedenie PKN Orlen napriek prebiehajúcemu odvolaniu, ktoré dočasne obmedzuje právo PKN Orlen uplatňovať svoje práva zainteresovanej strany; dôrazne odsudzuje vyhlásenia predstaviteľov PKN Orlen, ktorí zrušili rozhodnutie súdu ako irelevantné ([22]);

4. vyjadruje hlboké znepokojenie nad zhoršujúcou sa situáciou v poľských verejnoprávnych médiách a ich neschopnosťou plniť svoje verejné poslanie, ktoré sa vyznačuje pluralizmom, nestrannosťou, rovnováhou a nezávislosťou, čo je zákonná povinnosť podľa článku 21.1 zákona o rozhlase a televízii z roku 1992;

5. dôrazne odsudzuje pokračujúce očierňujúce kampane vo verejných médiách proti sudcom, novinárom a politikom, ktorí kritizujú súčasnú vládu, vrátane strategických žalôb proti verejnej účasti iniciovaných vládnymi agentúrami, vládnymi úradníkmi, štátnymi podnikmi alebo jednotlivcami s úzkymi väzbami na vládnu koalíciu; vyzýva poľské orgány, aby v spolupráci s novinárskymi organizáciami monitorovali útoky na novinárov a podávali o nich správy, ako aj o súdnych sporoch zameraných na umlčanie alebo zastrašovanie nezávislých médií a aby zaručili prístup k primeraným právnym prostriedkom nápravy;

6. domnieva sa, že záväzné pravidlá EÚ poskytujúce silnú a jednotnú ochranu nezávislým médiám a novinárom pred šikanóznymi súdnymi spormi, ktorých cieľom je umlčať alebo zastrašiť ich v EÚ, sú veľmi potrebné na to, aby pomohli ukončiť tento zneužívajúci postup, a zdôrazňuje, že Európsky parlament v súčasnosti pracuje na iniciatívnej správe na tému strategickej žaloby proti verejnej účasti;

7. víta nedávnu iniciatívu Komisie vydať odporúčanie o zaistení bezpečnosti novinárov v Európskej únii; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila zákon o slobode médií ([23]);

8. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila riadne vykonávanie smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, najmä pokiaľ ide o nezávislosť regulačných orgánov v oblasti médií, transparentnosť vlastníctva médií a mediálnu gramotnosť; vyzýva Komisiu, aby účinne využívala postupy v prípade nesplnenia povinnosti v situáciách, keď členské štáty vykonávajú tieto ustanovenia nesprávne alebo neúplne;

9. opätovne vyzýva poľské orgány, aby v plnom rozsahu vykonávali odporúčanie Rady Európy z 13. apríla 2016 o ochrane žurnalistiky a bezpečnosti novinárov a iných mediálnych subjektov ([24]);

10. vyjadruje plnú podporu pokojným protestom proti reformám vedeným poľskou vládou, ktoré ďalej podkopávajú slobodu médií v Poľsku;

Prednosť práva EÚ a nezávislosť súdnictva a iných inštitúcií

11. víta najnovšie iniciatívy Komisie, pokiaľ ide o nezávislosť súdnictva; domnieva sa však, že rýchlejšie konanie, ako to opakovane požadoval Európsky parlament, by pomohlo zabrániť neustálemu narušaniu nezávislosti súdnictva v Poľsku; opakuje svoju výzvu Komisii, aby začala konania o neplnení povinnosti v súvislosti s právnymi predpismi o nelegitímnom „Ústavnom súde“ a jeho protiprávnom zložení, mimoriadnou komorou Najvyššieho súdu a Národnou súdnou radou;

12. vyjadruje hlboké znepokojenie nad skutočnosťou, že poľské orgány v poslednej dobe zámerne a systematicky porušujú rozsudky a uznesenia Súdneho dvora Európskej únie týkajúce sa právneho štátu; vyzýva poľské orgány, aby dodržiavali rôzne rozsudky Súdneho dvora EÚ a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa zloženia a organizácie nelegitímneho „Ústavného súdu“ a disciplinárnej komory Najvyššieho súdu s cieľom dodržať normy nezávislosti súdnictva, ku ktorým sa Poľsko zaviazalo;

([22]) Poľsko: Čistka redaktorov sa začína napriek rozhodnutiu súdu o pozastavení nákupu spoločnosti Polska Press, Medzinárodný tlačový inštitút, 30. apríla 2021.

([23]) Za „Európsky zákon o slobode médií“, prejav prednesený vo Výbore Európskeho parlamentu pre kultúru a vzdelávanie, 19. apríl 2021.

([24]) Odporúčanie Výboru ministrov CM/Rec(2016)4 členským štátom o ochrane žurnalistiky a bezpečnosti novinárov a iných mediálnych aktérov.

13. opätovne odsudzuje prax trestného stíhania a obťažovania sudcov, ktorí kritizujú poľskú vládu; vyzýva disciplinárnu komoru v jej súčasnom zložení, aby zastavila všetky svoje činnosti a prípady vrátane súdnych konaní a aby opätovne začlenila všetkých sudcov, ktorí boli odvolaní z funkcie rozhodcov touto komorou, vrátane tých sudcov, ktorým sa naďalej bráni v rozhodovaní napriek tomu, že sa úspešne odvolali proti pozastaveniu funkcie komorou na súde, keďže konečné rozsudky v odvolacom konaní následne a nepretržite ignorujú predsedovia súdov, na ktorých pracujú;

14. žiada, aby boli kancelárie generálneho prokurátora a kancelárie ministra spravodlivosti oddelené podľa odporúčaní Benátskej komisie ([25]); zdôrazňuje stanovisko generálneho advokáta Súdneho dvora EÚ k prebiehajúcej veci a žiada Komisiu, aby bola aktívnejšia pri začatí konania o nesplnení povinnosti v súvislosti s nezávislosťou prokuratúry;

15. opätovne pripomína základnú povahu prednosti práva EÚ ako základnej zásady práva EÚ v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora EÚ; pripomína, že všetky členské štáty súhlasili s pripojením vyhlásenia o prednosti k Lisabonskej zmluve; pripomína, že účinky tejto zásady sú záväzné pre všetky orgány členského štátu bez toho, aby tomu bránili ustanovenia vnútroštátneho práva vrátane ústavných ustanovení; odsudzuje akékoľvek pokusy o narušenie tejto zásady;

16. vyzýva poľského predsedu vlády, aby nespochybňoval prednosť práva EÚ pred vnútroštátnymi právnymi predpismi a stiahol svoj návrh, ktorý podal na nelegitímnom „Ústavnom súde“, preskúmať ústavnosť niektorých častí zmlúv EÚ;

17. vyzýva generálneho prokurátora, aby stiahol svoj návrh na nelegitímnom „Ústavným súde“ v súvislosti s ústavnosťou článku 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach;

18. vyzýva Komisiu, aby naďalej monitorovala všetky už zistené problémy a požadovala predbežné opatrenia vždy, keď sa prípady v oblasti súdnictva postúpia Súdnemu dvoru Európskej únie, a aby v prípade nerešpektovania rozsudkov Súdneho dvora EÚ požadovala finančné sankcie;

Ďalšie posúdenie situácie v oblasti právneho štátu v Poľsku

19. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným pokrokom a zhoršením situácie v oblasti právneho štátu v Poľsku od jeho uznesenia zo 17. septembra 2020 a nad tým, že poľská vláda nezohľadnila jeho odporúčania; opakuje tieto odporúčania;

20. berie na vedomie oznámenie výnimočného stavu zo strany Poľska a ďalších členských štátov hraničiacich s Bieloruskom; so znepokojením berie na vedomie humanitárnu situáciu na hraniciach a odsudzuje pokus bieloruských orgánov využiť migrantov vrátane žiadateľov o azyl ako politický nástroj a hybridnú hrozbu voči Poľsku a iným členským štátom v reakcii na ich podporu demokratickej opozície v Bielorusku; požaduje jednotnú reakciu EÚ s cieľom nájsť riešenia tejto situácie; vyzýva poľské orgány a ostatné dotknuté členské štáty, aby zabezpečili úplné dodržiavanie práva EÚ v oblasti azylu a návratu a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, a to aj počas núdzovej situácie vrátane prístupu k azylu a prístupu médií a organizácií občianskej spoločnosti do pohraničnej oblasti, a aby zohľadnili usmernenia Agentúry OSN pre utečencov (UNHCR) a orgánov Rady Európy; vyzýva Komisiu ako strážkyňu zmlúv, aby zabezpečila dodržiavanie príslušných právnych predpisov EÚ; vyzýva ostatné členské štáty, aby preukázali solidaritu a poskytli pomoc postihnutým členským štátom vrátane premiestňovania žiadateľov o azyl;

21. opakuje svoje hlboké znepokojenie vyjadrené vo svojich uzneseniach v súvislosti s pokusmi o kriminalizáciu šírenia sexuálnej výchovy v Poľsku a trvá na tom, že komplexné vzdelávanie o sexualite a vzťahoch primerané veku a založené na dôkazoch je kľúčom k budovaniu zručností mladých ľudí s cieľom vytvárať zdravé, rovnocenné, starostlivé a bezpečné vzťahy bez diskriminácie, nátlaku a násilia;

([25]) Stanovisko č. 892/2017 z 11. decembra 2017.

22. je znepokojený predloženými návrhmi zmien zákona o vzdelávaní a niektorými ďalšími aktmi, ako aj prijatými zmenami nariadenia o pedagogickom dohľade z 1. septembra 2021 ([26]), ktorými by sa obmedzila autonómia vzdelávania presunutím právomocí z miestnej samosprávy na ústredné orgány, vykonávaním kontroly nad riaditeľmi škôl a sprísnením dohľadu nad MVO prispievajúcimi k školskému vzdelávaniu;

23. opakuje svoje hlboké znepokojenie nad útokmi na práva žien v Poľsku, najmä nad neúspechom v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv žien po rozhodnutí nelegitímneho „Ústavného súdu“, ktoré bolo uverejnené v úradnom vestníku (Dziennik Ustaw) 27. januára 2021;

24. víta vymenovanie nového poľského komisára pre ľudské práva v júli 2021 po uplynutí funkčného obdobia jeho predchodcu v septembri 2020;

25. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že od decembra 2018 sa v Rade uskutočnilo len jedno vypočutie podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ o právnom štáte v Poľsku; pripomína svoju výzvu, aby Rada vydala konkrétne odporúčania Poľsku, ako sa stanovuje v článku 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ, a stanovila lehoty na vykonanie týchto odporúčaní; vyzýva súčasné a nadchádzajúce predsedníctva Rady, aby ponechali vypočutia o Poľsku na programe zasadnutia Rady; vyjadruje znepokojenie nad postojom po sebe nasledujúcich predsedníctiev Rady, ktoré už neinformujú príslušný výbor Európskeho parlamentu o postupoch podľa článku 7 ods. 1, a naliehavo vyzýva Radu, aby tak urobila čo najskôr;

26. opakuje svoju výzvu Rade a Komisii, aby rozšírili rozsah vypočutí podľa článku 7 ods. 1 Zmluvy o EÚ s cieľom zahrnúť aj otázky týkajúce sa základných práv a demokracie a zahrnúť nový vývoj a posúdiť riziká porušenia nezávislosti súdnictva, slobody prejavu vrátane slobody médií, slobody umenia a vedy, slobody združovania a práva na rovnaké zaobchádzanie, ako to požaduje Európsky parlament;

27. víta kroky, ktoré podnikla Komisia v súvislosti s vyhlásením niektorých „zón bez ideológie LGBT“ niektorými miestnymi a regionálnymi orgánmi v Poľsku, ako aj ich nezlučiteľnosť s hodnotami EÚ a význam nediskriminácie pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov; vyzýva Komisiu, aby v konaniach o nesplnení povinnosti použila všetky právne dôvody; vyzýva štátne, miestne a regionálne orgány členských štátov, aby zastavili všetku spoluprácu s poľskými orgánmi, ktoré vyhlásili „zóny bez ideológie LGBT“; vyzýva Komisiu, aby naďalej odmietala žiadosti orgánov, ktoré prijali takéto uznesenia, o financovanie zo strany EÚ a aby zvážila spôsoby, ako zabezpečiť ochranu konečných príjemcov a kontinuitu ich práce, a to aj zvážením alternatív pre regionálne riadiace orgány, ako je priame udeľovanie prostriedkov organizáciám občianskej spoločnosti, ktorých fungovanie je závislé od financovania EÚ;

28. dôrazne odsudzuje skutočnosť, že strategické žaloby proti verejnej účasti sa používajú aj proti aktivistom, ktorí konajú proti uzneseniam o zónach bez tzv. ideológie LGBTI a o regionálnych chartách rodinných práv, a informujú verejnosť o týchto uzneseniach;

29. potvrdzuje svoju pozíciu k nariadeniu o podmienenosti dodržiavania zásad právneho štátu, ktoré nadobudlo účinnosť 1. januára 2021 a je priamo uplatniteľné v celej Európskej únii a vo všetkých jej členských štátoch na všetky finančné prostriedky z rozpočtu EÚ vrátane zdrojov, ktoré boli odvtedy pridelené prostredníctvom Európskeho nástroja obnovy;

30. pripomína, že nariadenie o podmienenosti dodržiavania zásad právneho štátu poskytuje jasné vymedzenie zásady právneho štátu, ktorá sa musí chápať vo vzťahu k iným hodnotám Únie vrátane základných práv a nediskriminácie; vyjadruje sklamanie z odpovede Komisie Európskemu parlamentu v liste z 23. augusta 2021; vyzýva Komisiu, aby okamžite začala postup stanovený v článku 6 ods. 1 nariadenia o podmienenosti dodržiavania zásad právneho štátu pre Poľsko;

31. vyjadruje vážne znepokojenie, pokiaľ ide o súlad návrhu poľského plánu na podporu obnovy a odolnosti s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti ([27]), a s chartou; vyzýva Komisiu a Radu, aby dôkladne analyzovali každé opatrenie uvedené

([26]) Dz.U. 2021 poz. 1618.
([27]) Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.

v návrhu poľského plánu na podporu obnovy a odolnosti a aby tento plán schválili len vtedy, ak sa potvrdí, že poľské orgány uplatnili všetky rozsudky Súdneho dvora EÚ, a najmä pokiaľ ide o nezávislosť súdnictva, a že by to následne neviedlo k tomu, že rozpočet EÚ aktívne prispeje k porušovaniu základných práv v Poľsku;

o

o o

32. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vládam a parlamentom členských štátov, Rade, Komisii, Výboru regiónov a Rade Európy.